

Prilog 3. Zbirnog mišljenja

Revizija računa 2015. godine

Izvještaj: «**Godišnji revizorski izvještaj za 2015. godinu**» (preporuke finansijske revizije sistemskog karaktera)

Institucija zadužena za realizaciju preporuka revizije: **Vijeće ministara BiH**

Datum usvajanja zaključaka Predstavničkog doma PSBiH:

Krajnji rok za dostavu povratne informacije o realizaciji zaključaka PSBiH prema preporukama revizije:

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Ostvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
1. Neophodno je ojačati javnu odgovornost i ponašanje u skladu sa osnovnim principima vladavine prava, a to podrazumijeva i realizaciju odluka Ustavnog suda BiH, zaključaka Parlamentarne skupštine BiH i revizijskih preporuka, te obvezno analizirati uzroke i preduzeti odgovarajuće aktivnosti.				
2. Preporučujemo svim institucijama uključenim u proces donošenja godišnjeg budžeta dosljedno poštivanje zakonskih procedura i rokova za usvajanje zakona o budžetu institucija kao ključnog dokumenta za realizaciju ciljeva i efikasnijeg i efektivnijeg rada institucija BiH.				
3. Preporučuje se institucijama BiH dosljedna primjena donesenih zaključaka Vijeća ministara BiH s ciljem uspostavljanja funkcionalnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole, odnosno unutrašnje revizije.				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Ostvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
4. Preporučujemo Vijeću ministara BiH da preduzme radnje iz svoje nadležnosti s ciljem uspostavljanja jedinica za unutrašnju reviziju u institucijama BiH, prije svega razmatranjem Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji kojim se predviđa uspostavljanje jedinica za unutrašnju reviziju				
5. Preporučuje se Centralnoj harmonizacijskoj jedinici da na osnovu zaključaka proizašlih iz Godišnjeg konsolidiranog izvještaja unutrašnje revizije i Godišnjeg konsolidiranog izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole, te zaključaka koje je u skladu s tim donijelo Vijeće ministra BiH u okviru svojih nadležnosti, pokrene aktivnosti s ciljem osiguranja uslova za značajniji napredak u uspostavljanju efikasnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole odnosno funkcionalne unutrašnje revizije u institucijama BiH				
6. Ponovo preporučujemo da se, s ciljem realnog iskazivanja bilansnih pozicija, ubrza proces rješavanja pitanja državne imovine, a nakon konačnog rješavanja pitanja vlasništva državne imovine izvrši uknjižavanje vlasništva ove imovine te i njeno konačno evidentiranje u poslovne knjige titulara.				
7. Ponovo preporučujemo da se popisu sredstava i izvora				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Otvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
sredstava pristupi planski i detaljno, što podrazumijeva kompletну pripremu svih faza popisa i praćenje realizacije procesa popisa kao i finalnih knjiženja svodenja knjigovodstvenog stanja na stvarno stanje utvrđeno popisom.				
8. Tehnički mandat treba biti način rješavanja problema kada nije moguće pravovremeno imenovati, odnosno postaviti rukovodioce, te ga u skladu s tim treba i tretirati.				
9. Dužinu trajanja tehničkog mandata treba svesti na najmanju moguću mjeru kroz pravovremeno pokretanje zakonom propisanih procedura za izbor i imenovanje ili postavljenje.				
10. Stava smo kako Vijeće ministara BiH pitanje tehničkog mandata treba precizno urediti, kako bi se definirao obim ovlaštenja koja mogu imati osobe u tehničkom mandatu.				
11. Kada su u pitanju parnični postupci izrazito visokih vrijednosti, institucije i njihov zakonski zastupnik bi trebali usko saradivati na najvišem nivou.				
12. Faktori rizika kod parnika velikih vrijednosti treba da budu utvrđeni od početka postupka, te svedeni na najniži mogući nivo.				
13. Svaki značajniji postupak u smislu utuženog iznosa				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Otvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
trebao bi da bude precizno analiziran u pogledu mogućeg ishoda u postupku kako bi se smanjio rizik od nepotrebnog gubitka dodatnih sredstava, u smislu zateznih kamata i troškova postupka.				
14. Stavovi institucija uključenih u postupak pred sudom moraju biti jedinstveni i utvrđeni o svakom pitanju i prije svakog pojedinačnog postupanja pred nadležnim sudom.				
15. Preporučujemo institucijama da, kada su u pitanju prava po osnovu rada, odnosno propisi u vezi s plaćama i naknadama te drugim pitanjima, postupaju u skladu s mišljenjima nadležnih tijela i institucija.				
16. Kada su u pitanju javne nabavke, institucije treba da nastave unapređivati uspostavljenе sisteme poboljšavanjem planiranja, a posebno provođenjem postupaka i izvršavanja planova javnih nabavki.				
17. Edukacija i usavršavanje zaposlenih koji rade na postupcima javnih nabavki trebalo bi da bude jedan od dugoročnih ciljeva svake institucije.				
18. Smatramo da je potrebno sistem plaća u institucijama BiH regulirati odvojeno za nivo zakonodavne, sudske i izvršne vlasti, uzimajući u obzir status nezavisnih institucija koje imaju posebne zakone (lex specialis) zasnovane na međunarodnim standardima i dobrim				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Otvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
praksama koje reguliraju specifičnost poslovanja tih institucija.				
19. Preporučamo da nadležne institucije ubrzaju i bez odgađanja okončaju aktivnosti po pitanju donošenja provedbenih akata kojima bi se regulirala i osigurala isplata dodatka na zakonit način.				
20. I dalje ističemo potrebu uspostavljanja efikasnijeg sistema nadzora nad primjenom Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH definiranjem jasnih i preciznih procedura i postupka provođenja nadzora od strane Ministarstva finansija i trezora BiH te postupka rješavanja eventualnih sporova (suprotnih stavova) između Ministarstva i institucija BiH.				
21. Preporučujemo Ministarstvu finansija i trezora BiH da ubrza aktivnosti na donošenju podzakonskog akta vezanog za naknade za prijevoz, vodeći računa da se njime prevaziđu sve uočene devijacije i osigura poštivanje principa racionalne i namjenske upotrebe javnih sredstava.				
22. Skrećemo pažnju na potrebu uspostavljanja sistemskih evidencijskih formiranim odborima, vijećima, komisijama i drugim tijelima na nivou institucija BiH i njihovim izdacima (kako onih koje se finansiraju iz budžeta				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Ostvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
institucija BiH tako i iz drugih izvora finansiranja).				
23. Definiranje jasnih kriterija i pravila za formiranje odbora, vijeća, komisija i drugih tijela i transparentnih procedura i kriterija za imenovanje članova tijela.				
24. Ažurno praćenje trajanja mandata imenovanih članova i blagovremenog pokretanja postupaka imenovanja novih članova tijela, kako bi se izbjegle situacije da funkcioniraju u uslovima isteklih mandata ili obustave funkcioniranje u cijelosti.				
25. Definiranje jednoobraznih procedura i pravila izvještavanja o radu tijela, a i s ciljem unapređenja sistema nadzora nad radom tijela.				
26. Mišljenja smo kako je neophodno uzeti u obzir osnovne zakone i specifičnosti svih institucija BiH te na osnovu detaljne analize utvrditi odgovarajuće kriterije i izvršiti odgovarajuću klasifikaciju institucija BiH po pitanju primjene pravilnika - podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH (korištenje vozila, telefoni, reprezentacija).				
27. S obzirom na to da se radi o kategorijama troškova gdje je vrlo tanka linija između privatne i javne potrošnje (korištenje vozila, telefoni, reprezentacija), potrebno je pravilnike doraditi s ciljem jasnijeg i preciznijeg				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Otvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
definiranja načina i svrhe korištenja pojedinih sredstava i osiguranja dodatne prateće dokumentacije kojom bi se na nedvosmislen način dokazala namjenska potrošnja i transparentnost korištenja sredstava u ove namjene.				
28. Zakonito postupanje je odgovornost i obaveza svake institucije pojedinačno, ali je potrebno da sve nadležne institucije (Parlamentarna skupština BiH, Vijeće ministara BiH, Agencija za javne nabavke, Ured za razmatranje žalbi, Pravobranilaštvo BiH i druge relevantne institucije), svaka u okviru svojih nadležnosti, preduzmu dodatne aktivnosti kako bi se osigurala dosljedna primjena Zakona o javnim nabavkama, unaprijedila efikasnost cjelokupnog sistema javnih nabavki te smanjio prostor za značajne nepravilnosti i eventualne negativne efekte za javna sredstva.				
29. S obzirom na različite stavove institucija koje treba da budu obuhvaćene zajedničkim nabavkama, preporučujemo nadležnim institucijama (Ministarstvu sigurnosti BiH, Graničnoj policiji BiH i Agenciji za istrage i zaštitu BiH) da preduzmu aktivnosti na primjeni Zakona o Direkciji za koordinaciju policijskih tijela i o agencijama za podršku policijskoj strukturi BiH u vezi s provođenjem zajedničkih nabavki određene opreme za				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Otvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
policjska tijela BiH.				
30. Preporučuje se Vijeću ministara BiH da, u saradnji s Ministarstvom finansija i trezora BiH, u nadležnoj komisiji inicira usvajanje međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor.				
31. Preporučujemo redovno sačinjavanje detaljnih analiza i evaluacija efikasnosti i stepena provođenja usvojenih strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije, s ciljem blagovremenog reagiranja na odstupanja i uočene negativne namjere i postupanja.				
32. Preporučujemo da se ubrzaju aktivnosti po ovom pitanju. Također, preporučujemo da se preduzmu aktivnosti kako bi se otklonile slabosti u provođenju procesa zapošljavanja.				
33. Imajući u vidu zakonska ograničenja u pogledu zapošljavanja u institucijama BiH, mišljenja smo kako je potrebno prilikom odobravanja sredstava za angažiranje vanjskih saradnika detaljnije analizirati i voditi računa o opravdanosti i ekonomičnosti njihovog angažmana.				
34. Preporučujemo da se u narednom periodu, uprkos postojanju ograničavajućih faktora, posveti više pažnje upravljanju ljudskim potencijalima, kao jednom od bitnih segmenata reforme javne uprave, s ciljem				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Otvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
izgradnje profesionalne i djelotvorne državne uprave.				
35. Ponovo preporučujemo preduzimanje aktivnosti na unapređenju planiranja sredstava za sufinansiranje IPA projekata za ove namjene u smislu osiguranja nužnih sredstava i nepotrebnog rezerviranja sredstava u budžetu institucija BiH te unapređenje transparentnosti izvještavanja institucija BiH o rezultatima i efektima te dinamici realizacije IPA projekata.				
36. Preporučujemo preduzimanje aktivnosti na uspostavljanju kvalitetnijeg procesa upravljanja kapitalnim projektima, kroz analiziranja načina i dinamike realizacije višegodišnjih projekata, ažuriranja odluke o višegodišnjim projektima u skladu sa zakonom o budžetu i stvarnim potrebama za budžetskim sredstvima, te sistemskom reguliranju pitanja višegodišnjih projekata uz uspostavljanje mehanizama kontrole za efikasnije korištenje ograničenih budžetskih sredstava.				
37. Preporučujemo Vijeću ministara BiH da doneše odluku o raspodjeli sredstva od UMTS dozvola za 2015. godinu, te da doneše posebne odluke o raspodjeli sredstava za razvoj sektora telekomunikacija.				
38. Također, preporučujemo Vijeću ministara BiH te				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Ostvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
Ministarstvu komunikacija i prometa BiH i Upravi za indirektno oporezivanje BiH preduzimanje efikasnih mjera s ciljem realizacije sredstava namijenjenih za finansiranje pripreme i izgradnje putne infrastrukture.				
39. Preporučujemo Vijeću ministara BiH da analizira korištenje sredstava vanjskih kredita za koje se plaća interkalarna kamata (commitment fee) i u saradnji s nadležnim tijelima preduzme daljnje aktivnosti na otklanjanju mogućih uzroka neadekvatnog korištenja sredstava i smanjenju troškova interkalarne kamate (commitment fee).				
40. I dalje naglašavamo potrebu donošenja plana racionalizacije troškova zakupa i strategije za rješavanja pitanja zakupa i trajnog smještaja institucija BiH, s utvrđenim prioritetima, nosiocima obaveza, dinamikom realiziranja i izvorima finansiranja. Napominjemo kako pri izradi navedene strategije treba imati u vidu i pitanje statusa državne imovine.				
41. Premda je u narednoj godini iznos ukupno odobrenih sredstava za tekuću rezervu u budžetu institucija BiH prilično manji, preporučujemo Predsjedništvu BiH da precizno definira pravila i procedure o visini i kriterijima za dodjelu sredstava tekuće rezerve u svrhu				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Otvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
transparentnosti procesa dodjele i izvještavanja svih njenih korisnika.				
42. Mišljenja smo da realizaciju grantova odobravanjem iz budžetske rezerve treba koristiti u izuzetnim slučajevima, kada se radi o neplaniranim situacijama i događajima koji su uslovili odobravanje sredstava na takav način. Sva ostale grantove i transfere trebalo bi planirati u budžetu institucija, a njihovu dodjelu realizirati na transparentan način, uz utvrđivanje kriterija za dodjelu i adekvatne kontrole namjenskog trošenja.				
43. Preporučujemo Ministarstvu komunikacija i prometa BiH da hitno preduzme sve potrebne aktivnosti kako bi Direkcija za civilno zrakoplovstvo što prije počela ostvarivati prihode utvrđene Zakonom.				
44. S ciljem rješavanja problema praćenja, odnosno kontrole naplate prihoda neophodno je osigurati uslove da sve institucije na efikasan i pouzdan način mogu izvršiti kontrolu naplate neporeskih prihoda.				
45. Potrebno je staviti u upotrebu uspostavljene module i povezati nove module s ISFU-om kako bi se dobio integriran i sveobuhvatan sistem finansijskog upravljanja. Također je potrebno uspostaviti novi sistem plaća i kadrovske evidencije. Primjeni novih sistema				

Preporučene aktivnosti (kopija iz teksta Izvještaja revizije)	Poduzete aktivnosti <ul style="list-style-type: none"> • Realizirana preporuka • Djelomično realizirana preporuka • Nerealizirana preporuka (opisati ukratko) 	Otvarena saradnja sa drugim institucijama (navesti nazive institucija i sadržaj saradnje)	Ostvareni rezultat po dатoj preporuci (opisati ukratko)	Komentar (obavezno za nerealizirani dio preporuke)
trebaju prethoditi adekvatne analize. Također, treba pravovremeno analizirati stvarne potrebe za licencama i nakon uspostavljanja sistema nabaviti veći dio licenci i započeti njihovo korištenje i održavanje u momentu kada se novi informacioni sistem pušta u rad, s ciljem smanjenja troškova održavanja softvera.				
46. Smatramo da Generalni sekretarijat treba pokrenuti zvaničnu inicijativu za ispitivanje mogućnosti povezivanja institucija na sistem e-vlada putem mreža u vlasništvu institucija BiH. Sugeriramo da se razmotri potreba i mogućnost formiranja radne grupe koju bi činili eksperti iz institucija koje koriste resurse e-vlade, kako bi se dali prijedlozi za poboljšanja i unaprijedio postojeći sistem.				
47. Smatramo da treba usvojiti podzakonske akte, akreditirati certifikacijska tijela i omogućiti proces elektronskog potpisivanja.				